

Vejledning om kriterier for levende- og dødfødsel mv.

(Til landets sygehuse, landets læger og jordemødre, embedslægeinstitutionerne mv.)

I forbindelse med spontan eller igangsat fødsel eller abort, vil det som oftest ikke volde problemer at fastslå, om barnet/fostret *umiddelbart efter sin ankomst* til verden lever. Undtagelsesvist kan dog forbigående svage eller usikre tegn, før død med sikkerhed er indtrådt, rejse fortolkningstvív. Afgørelsen kan have stor betydning for forældrenes tolkning af det indtrufne, ligesom der er forskellige retsvirkninger. For at fremme ensartet praksis på området præciseres i det følgende, hvad der forstås ved livstegn, levendefødsel mv., samt hvilken praksis der bør efterleves.

Definition af livstegn

Ved livstegn forstås: vejrtrækning, hjerteslag, pulsation i navlesnoren, eller tydelige bevægelser. Følger af kompression/dekompression i fødselsvejen (fx i form af meddelt pulsation eller gisp) vil kunne fejltolkes som livstegn, hvorfor vurderingen af, om den nyfødte viser livstegn, først bør ske efter fuldstændig fødsel/fremhjælpning er sket (herunder efter eventuelle forsøg på oplivning). Det tillægges ikke betydning, om navlesnoren på vurderingstidspunktet er overskåret, eller om moderkagen er løsnet.

Hvis der er livstegn

Såfremt der iagttages mindst ét af de ovennævnte tegn på liv, efter at barnet/fostret er fuldstændigt født eller fremhjulpet, er der tale om et *levendefødt barn*. Dette gælder uanset svangerskabets alder, og tillige uanset, om baggrunden evt. måtte være et indgreb efter abortlovens regler herom.

At barnet er levendefødt, er ikke ensbetydende med, at det er *levedygtigt*. Et uafvendeligt døende barn vil således altid være et levendefødt barn.

Efter dansk lov vil der som udgangspunkt, og uanset baggrunden for at barnet er kommet til verden, være hjælpepligt i forhold til et levendefødt barn. Såfremt lægen efter en samlet vurdering finder, at barnet er levedygtigt, skal fornøden behandling iværksættes. Såfremt det vurderes, at barnet er uafvendeligt døende, skal fornøden omsorg gives.

Hvis der ikke er livstegn

Såfremt der ikke iagttages mindst ét af de ovennævnte tegn på liv, efter at barnet/fostret er fuldstændigt født eller fremhjulpet, er der tale om

- en *fødsel af dødt barn* (dødfødsel), såfremt svangerskabet er gået mindst 22 fulde uger. Der skal således (jf. sundhedslovens §189, stk.1) udføres ligsyn og udstedes dødsattest efter ligsynslovens bestemmelser herom. Dette gælder uanset, om baggrunden evt. måtte være et indgreb foretaget i henhold til abortlovens bestemmelser.
- en *spontan abort af et foster*, eller en *provokeret abort af et foster*, såfremt svangerskabet er gået mindre end 22 fulde uger. Ligsynslovens bestemmelser finder her ikke anvendelse.

Sundhedsstyrelsen 31. august 2005

Michael von Magnus

Peter Saugmann-Jensen